

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

Quid de calamitate quinti & sexti ecclesiae statuum ex euangelio elicitur.
Cap. 64

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

¶ Quid de calamitate quinti & sexti status ecclesie statuum ex
Euangelio elicitur. Cap. LXIII.

NVnc animaduertendum est quid saluator noster in Euangelio de acer-
bitate quinti & sexti statuum ecclesiasticorum, & per consequens de
plagis modo imminentibus vere diuinat, & maxime quid adnotet de
septem bellis ecclesie, instar veteris synagoge, quae sicut olim septem
bella sustinuit, sic ecclesia per suos septem status, aduersitates partim est passa, par-
tim adhuc passura.

I § In primis in Matthæo Christus ait: Audituri estis, s. ante excidiū Hie-
rosolymæ, prælia & opiniones præliorum. Hæc verba præ se ferunt primam ec-
clesie pugnam, quam in quatuor prioribus statibus sustinuit, nam in statu apo-
stolorum ecclesia dimicauit aduersum Iudæos carnalem scripturæ intelligentiã
sequentes, apostolicæq; doctrinæ resistentes. Rursus in statu martyrum eidem
Christianæ doctrinæ restiterunt idolorum cultores, qui ob eam doctrinam aduer-
sus martyres prælium gesserunt. Opiniones autem præliorum (quas Lucas seditiones
appellat) ecclesia suscepit in tertio suo statu, ac etiam in quarto. Hæretici namq;
à veritatis tramite secedentes, & falsa pro veris opinantes, dogmataq; sinistra
amantes, diuersis erroribus inhæserunt, seditionesq; iniquas in ecclesia suscitauerunt.
Sicut & his temporibus quidam perniciosi friuolè suscitare nituntur, quos
ob nostram culpam cunctipotens permittit bonis viris præualere & diabolicas
sectas ingerere ac veteres cerimonias suppressere, vsque adeo, vt non sint qui eis
resistere, vel ecclesiam palam defendere valeant, quia audaces prævalent, qui su-
periores contemnunt, sibiq; ipsis placent, ideo, sectas non inueniunt introducere
blasphemantes. Similiter & olim hypocritæ, suæ quasi sanctitatis falsas opinio-
nes fingentes, immoderata scandala occulte commiserunt. Cum quibus omni-
bus & singulis arduos conflictus habuit ac habet ecclesia, cui tandem atrociores
restant aduersitates in præsentis quinto & sexto, necnon demum per Gog in se-
ptimo statu præstolandæ. Vnde in Euangelio subditur: Videte ne turbemini, vt
pote cadendo à fide, spe, vel charitate, oportet em̄ hæc fieri, quia sunt à deo præ-
ordinata, sed nondū statim finis, quasi diceret, Christiani non debent turbari pro-
pter prælia & seditiones, quas oportet fieri in prioribus quatuor statibus, ad au-
gmentum & ædificationem ecclesie, quæ in eisdem præliis & falsis opinionibus
non statim finita, sed potius aucta est.

II § Cum vero Iesus sua disputatione vellet prædicere genti Christianæ
excidiū, & ecclesie ruinã, quæ nunc paulatim incepit (prædixerat em̄ omnia esse
destruenda) tunc sedit in monte oliuarum contra templum, ex nobis tanq; viuis
lapidibus constructū. Ecce iste situs corporis congruit verbis quo nunc intelli-
gitur deum nobis peccatoribus esse contrarium, & sedentem in monte oliuarum
i. quiescentem in montibus sanctis, qui peruersorum detestantur amentiam. Si
quidem mons oliuarum frugiferam ecclesie celsitudinem significat. Mons iste gi-
gnit frugalia oliueta, quibus vmbra fugatur, lumen alitur, requies lassis tribuitur,
& infirmitas soluitur. Iam igitur relinquit domus nostra, i. ecclesia deserta, vt po-
te auxilio diuino nudata. Derelicta certe satis videt quæ à deo derelinquitur, tan-
quã eius aduersaria, In cuius typo ad patrem Christus clamauit: Deus meus, vt qd
dereliquisti me? vt pote corpus meum mysticum.

III § Hinc euangelii subijcit, exprimendo mala quinti & sexti statuum, ac
nonnullas enumerando calamitates quæ tendunt ad diminutionem & tandem ad vlti-
mū interitum nostræ ecclesie, dicens: Consurget em̄ gens in gentem & regnum in
regnum, erunt pestilentie & fames & terræ motus per loca. Ecce signa propinque
calamitatis nostræ magnæ. Nam cernitur hac tempestate, tum vnã Christianam
gentem contra aliã ubiq; insurgere & fere totã Christianitatis plebem inter se diui-
sam, tum potētissima occidentalis ecclesie regna (quæ sunt, Italia, Germania, & Gal-
lia) bellis intra & extra se iniquis esse inculcata. Quando autem & qualiter pestilen-
tiæ, fames, terræ motus in orbe ecclesie subsequenter, deus scit.

III § Prædicta equidẽ Christi verba in Hierusalẽ & Iudæa ad literã sunt
verifica

Mat. 24

Luc. 21

2. Petr. 2

Mat. 24

Marc. 13. &

ibi. glo.

1. Cor. 6. &

2. Cor. 6

1. Petr. 2

Mat. 25

Matt. 27. &

Mar. 15

Mat. 24

QVID DE CALAMITATE QVINTI. &c.

verificata, quoniam in cronicis reperitur ante excidium Hierosolymæ, intrinsicæ bella, aliasve plagas præcessisse. Agabus quoque per spiritum significabat famem magnam futuram in uniuerso orbe terrarum, quæ creuit Claudio imperate. Ob quod fideles, qui erant Anthiochiæ, de facultatibus suis per manus Barnabæ & Sauli miserunt auxilium fratribus habitantibus in Iudæa. Quæ postea à Tito est crude liter expugnata. Eadem rursus euangelica prophetia mystice complebitur in moderna ecclesia & occidentali Christianitate per Hierusalē & Iudæam significata. Ideo discipuli quæsierunt à dño, quædo talia ipsius dñi prognostica essent euentura. Ad illius itaque propinquæ & crudelis calamitatis à Christo nobis prophetizata verificationem, iam bella & seditionis pleraque alia portenta præcesserunt & enormiter cõtingerunt. Vnde adhuc restare præsumitur reliqua plaga, ruinaque ecclesie occidentalis. Quam Christus dominus & protector noster in melius vertere dignetur. Quippe huiusmodi temporales calamitates in presenti seculo eueniunt ecclesie propter malitiam suorum membrorum in futuro seculo æternaliter puniendorum. Hinc ait, hæc omnia supplicia esse initia æternorum dolorum.

Acto. 11. in fi
Matth. 24
Lucæ. 21
Marc. 13
§. c. 58. §. 9.
& §. c. 70. in prin.
Vbi supra
Matth. 24
Psal. 76.
Isaia. 13.
Marc. 13.
Marc. 13
Lucæ. 21
Lucæ. 21

V § Insuper in Euangelio tãgitur specialis persecutio qua mali homines afficiunt bonos, ubi: Tunc tradent vos in tribulationem & occident vos, & eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. Hoc additum est ad eorum consolationem. Sed qui impatientes rennuunt consolari, discedent à fide ex timore, vel pusillanimitate. Vnde in Mathæo sequitur. Et tunc scandalizantur multi & inuicem tradent, & odio habebunt inuicem. Id ipsum modo verificatur in Christianis, quorum manus diabolus dissoluit. Et multi pseudo prophetæ surgent & seducunt multos, quemadmodum nunc surgit secta Lutherana, ac abudat iniquitas & refrigescit charitas multorum, scilicet Christianorum se mutuo odientium, ac nutu vel actu inter se diglantium.

VI § Simile in Marco habetur: Cum audieritis bella & opiniones bellorum ne timueritis. Oportet enim hæc fieri, sed nondum finis. Ista superius iam sunt exposita. Bella nempe respiciunt primum & secundum ecclesie statum, opiniones autem bellorum tertium & quartum statum. Tribulationes vero quinti & sexti statuum denotantur per verba sequentia. Exurget gens super gentem, & regnum super regnum, & erunt terræ motus per loca & fames. Initium dolorum hæc. Et infra: Tradet autem frater fratrem in mortem & pater filium, & cõsurgent filij in parentes & morte eos afficient. Istud euangelicum præconium hodie verificatur, quandoquidem Christiani plerique suos proximos morte afficiunt, aut corporali, aut spirituali. Hæc omnia (inquit Beda) constat olim tempore Iudicæ seditionis, antequam vastata esset Iudæorum prouincia, ad literam contigisse, in figuram scilicet futuræ ecclesiasticæ vastationis. Postea de electis in Marco sequitur, Et eritis vos, scilicet clerici odio omnibus hominibus propter nomen meum. Tandem subiungit tribulationem tempore Antichristi futuram his verbis. Cũ autem videritis abominationem, id est, Antichristum desolationis stantem ubi nõ debet, nam in loco sancto abominatione stare nõ decet, quæ legit intelligat, scilicet prophetias quæ hoc prænuntiant. Tunc quæ in Iudæa sunt, i. in cõfessione veritatis, fugiet ad montes, scilicet celestis fidei per prædicationem Helicæ.

VII § Lucas deinceps hoc idem ita narrat. Cũ audieritis plura, scilicet in statu apostolorum & martyrum, & seditiones, scilicet hæreticorum & hypocritarum, nolite terreri oportet primum hæc fieri, sed nondum statim finis. Hoc exponitur, vt supra in Mattheo. Postea Lucas de quinto statu ponit. Surget gens contra gentem, & regnum aduersus regnum, & terræ motus magni erunt per loca, & pestilentia & fames, terroresque de cælo, & signa magna erunt. Per hoc elogiũ denotantur quatuor plage, alia ab hominibus dissidentibus, alia à terra, alia ab elementis, alia à cælo contra nos euentura. De calce denique sexti status euangelium ait: Et Hierusalem calcabitur, donec impleantur tempora nationum. Sequentia vero verba: Et erunt signa in sole & luna & stellis, & in terris pressura gentium præconfusione sonitus maris & fluctuum, nam virtutes cælorum mouebuntur, timorem nobis incuriunt, ne significant propinquam (de qua supra dictum est) aquarum inundationem.

Nam

& §. eo. §. 6.
 §. c. 50. §. 7
 & §. c. 65. §. 6
 §. c. 49. §. 15
 & §. c. 68. §. 2
 §. c. 57. §. 11.
 §. c. 62. i. pr.
 §. c. 57. §. 12
 & §. eq. §. 7.
 §. c. 58. §. 4.
 & §. 9
 §. ca. 65. §. 5.
 §. c. 47. in fi
 §. c. 40. §. 8
 & §. c. 55. §. 2.
 & §. eo. §. 6
 & §. c. 70. §. 3
 §. c. 43. §. 1.
 §. c. 59. §. 9.
 §. c. 15. §. 5 &
 §. ca. 59. §. 8
 §. c. 58. §. 1.
 §. c. 57. §. 12
 §. eo. §. 1
 §. c. 44. §. 6
 & §. c. 62. §. 15
 §. eo. §. 1
 §. eo. §. 4
 in fine.
 §. eod. §. 4.
 in pri.
 §. c. 46. §. 2
 §. c. 17. §. 10
 §. ca. 61. §. 9
 §. eo. §. 4
 §. eo. §. 1
 §. c. 50. §. 2.
 §. ca. 50. §. 1
 §. c. 62. §. 13.
 & §. c. 67. §. 1
 §. c. 53. §. 4.
 §. c. 63. §. 4.
 & §. c. 70 §. 8
 §. c. 53. §. 12.

& § c. 63 § 4 Nam licet ipsa signa specialiter tempore Antichristi, & maxime propinquante
 J. ca. 65. § 5 vniuersali, extremoq; iudicio fient, tamen talia vel similia signa frequenter præ-
 cedunt singularia dei iudicia, quorum vnum & tremendum iam imminens no-
 stra erit calamitas. Luc. 21

VIII § Demum saluator in eodem Luca notat septimum ecclesiæ statū,
 ubi inquit: Quoniam appropinquat redemptio vestra, utpote quam appetitis,
 § c. 5. § 8 & postergando mundanam turbulentiam, & queritando pacem temporalem quā
 J. ca. 66. § 2 & sequitur æterna beatitudo, ideo subiungit: Et prope est regnum dei. Ex ruina enī
 J. ca. 69. § 5. & putrefactione mundani & quieti regni germinatur regnum cœlestē & pacifi-
 § c. 62. § 12 cum. Supra descripta verba euangelica nondum omnia sunt completa, sed (vt ait
 & J. c. 66. in Christus apud Birgittam) adhuc venient tempora quibus complebuntur. Præ-
 pri. § ca. 34 missa deniq; quo certius, apertiusq; credantur futura, affirmantur vaticinio Si-
 § 4 byllæ Erithreæ, vti sequitur. 8. Pr. 48

¶ Sibyllæ prænotio de septem statibus ecclesiæ.
 Cap. LXV.

Sibylla Erithrea nomine Eriphila in Babylone orta tempore belli Troiani
 Graijs Ilion petentibus, periturā esse Troiam vaticinata est, cuius Augusti-
 nus in suis scriptis beniuole meminī. Traditur nanq; præcipua fuisse præ-
 cæteris Sibyllis, multa enī & præclara prognosticauit ad instructionē ge-
 riū, quas vera prophetia latuit. Idē quoq; Augustinus inquit: Si quid veri de deo
 § c. 17. § 16 Sibylla aut Orpheus, alijsve gentiliū vates aut philosophi prædixisse perhibētur, id
 quidē valet ad reuincendā paganorū vanitatē, non autē ad istorū autoritatē cō-
 plectendā, quam obrem huiusmodi prognostica ad sacrā scripturam accōmoda-
 ri possunt. Et si omnes decem Sibyllæ, de deo & Christo ac de gentibus vaticinā-
 do, plurima prædixerint, specialiter tamen Sibylla Erithrea in suo Nazilogra-
 pho. i. imperiali scriptura (quæ habetur Venetijs in bibliotheca. s. Georgij) inter
 alia de Christiana religione & de septem ecclesiæ statibus in Babylone varia con-
 scripsit. Nam postq; futuros euentus à tempore Priami de excidio Troiano vsq;
 ad perfectionem Romani Imperij pronuntiauit, incepit de aduentu Christi vsq;
 ad finem mundi præclara multa manifestare.

I § In primis de initio ecclesiæ talia prompsit. Postquam taurus pacificus
 sub leui mugitu mundi climata sub tributo concludet, illis diebus agnus cœlestis
 veniet. Per taurum significatur Cæsar Augustus, cui etiam Christus dedit tribu-
 tum. Is Cæsar censetur esse ille primogenitus taurus habens cornua rhinoceron-
 § c. 10. § 2. tis, in quibus ventilaui gentes vsq; ad terminos terræ. Sequitur in Sibylla: Ve-
 § c. 47. § 8 nient autem dies quibus virtus inundationis, id est baptismus illustretur in aquis,
 & leo monarcha conuertetur ad agnum, qui omnibus illustret, regnā sabueret.
 Et paulo post: In vltima autem ætate, utpote in primo ecclesiæ statu (qui in prin-
 cipio septimæ seu vltimæ ætatis incepit) humiliabit deus & humiliabitur proles
 diuina, iungetur humanitati deitas, iacebit in sceno agnus, & puellari officio edu-
 cabitur deus & homo. Signa præcedent apud apellas. i. apud Hebræos qui sunt si-
 § c. 70. § 7. ne pelle, qui sunt circumcisi. Rursus Sibylla: Mulier vetustissima. s. Elisabeth, pu-
 erum præscium. s. Iohannē præcursorē, corripiet, Boetem orbis mirabitur & du-
 catū præstabit ad ortū. s. tribus magis, hic habēs pedes. 32. sexq; pollices, eliget sibi
 ex piscatoribus & deiectis numis duodenarium, vnumq; diabolum, non in gla-
 dio bellove. Hoc de statu ecclesiæ primo. Luc. 1. in pr. & Mat. 17. i. si. Deut. 33

II § Secundum subinde statum Sibylla prænotat, dicens: Salus agni accu-
 § c. 16. § 2. bans, modicis leonis spolijs vestietur, utpote paucis rebus temporalibus fulcie-
 § c. 11. § 1. tur, nigrū conuertetur in rubrum, quasi dicat, fides catholica, quæ in priori statu
 § c. 64. § 1. apostolorum adhuc fuit obscura & ignota, in secundo statu per rubrū martyrū
 in fi. § c. 12. sanguinem elucidius apparebit. Vel, rubrū. i. status martyrū cōuertetur in nigrū
 § c. ca. 23. .i. in sectam heresis designatam in Apocalypsi per equum nigrū. Sibylla vltorius
 in fi. prin. ait: Eneadē urbem, regesq; subijciet, sed in hamo piscantis in deiectione & pau-
 perie superabit diuitias, superbiam conculcabit morte propria, nocturno suscita-
 bit & cōmutabit, viuet & regnabit & cōsummabunt hæc oia, fietq; regeneratio.
 J. eo. § 8 bit & cōmutabit, viuet & regnabit & cōsummabunt hæc oia, fietq; regeneratio.
 V 5 vltimo